

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับข้อมูลที่จะศึกษา โดยแยกประเด็นที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมสาธารณะ
2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งสิ่งแวดล้อม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมสาธารณะ

ถนอมจิต ชุมวงศ์ ได้แบ่งประติมากรรมสาธารณะ (Public Sculpture) เป็นดังนี้

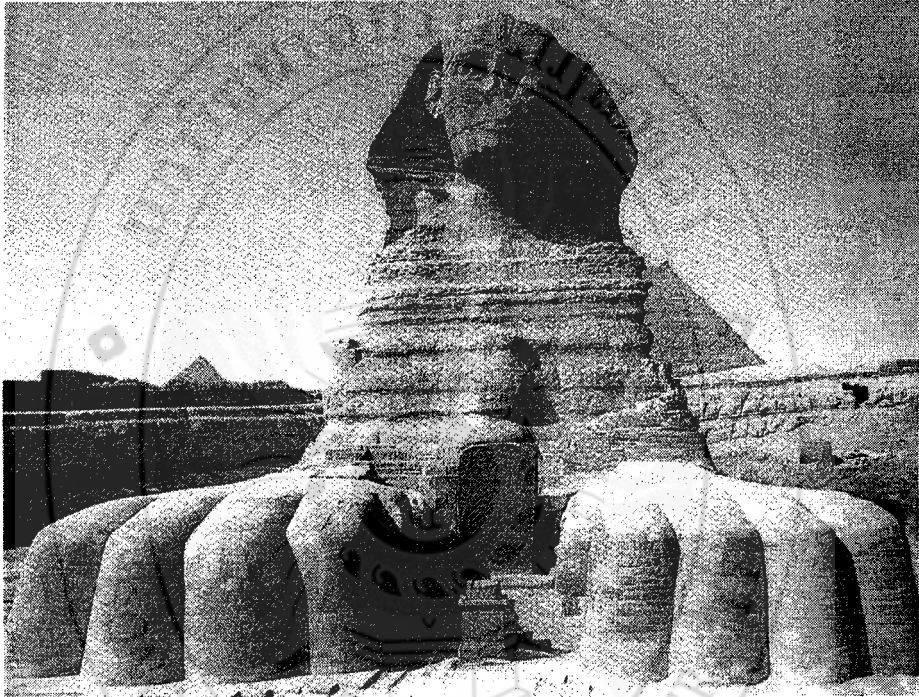
1. ความสำคัญของประติมากรรมสาธารณะ

ปัจจุบันกระแสความตื่นตัวทางด้านสิ่งแวดล้อม ภาพของโลกาภิวัตน์และการนำเอาศิลปวัฒนธรรมมาเป็นสินค้าเพื่อการบริโภค เป็นภาพซ้อนที่ชี้นำทิศทางของมนุษยชาติในศตวรรษปัจจุบัน จากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมสู่ยุคข้อมูลข่าวสารทำให้ดูเหมือนว่าโลกทั้งใบกำลังรวมเป็นหนึ่งในระยะเวลานับทศวรรษที่ผ่านมา กระแสวัฒนธรรมไหลผ่านข้ามโลกในทุกมิติ การบันเทิง ธุรกิจ การบริหาร ในขณะที่เดียวกันการสร้างความเป็นท้องถิ่น (Localization) เพื่อสร้างความเป็นวัฒนธรรมและมั่งงู้อัตลักษณ์ (Cultural Identity) แสดงความเป็นตัวตน เพื่อใช้เป็นโครงสร้างทางสังคมในเบื้องต้น และนั่นหมายถึงการสร้างแรงด้านทานกระแสวัฒนธรรมอื่นที่ทะลักตาโถมเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ด้วยการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน มันเป็นวิธีการหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดและได้ผลกับคำที่เรียกว่า การพัฒนาการของประเทศของสังคม ของเมือง ที่มีสิ่งแวดล้อมที่พัฒนาแล้วด้วยศิลปวัฒนธรรมแบบร่วมสมัยเป็นกำแพงและประตูหน้าด่านของสังคม

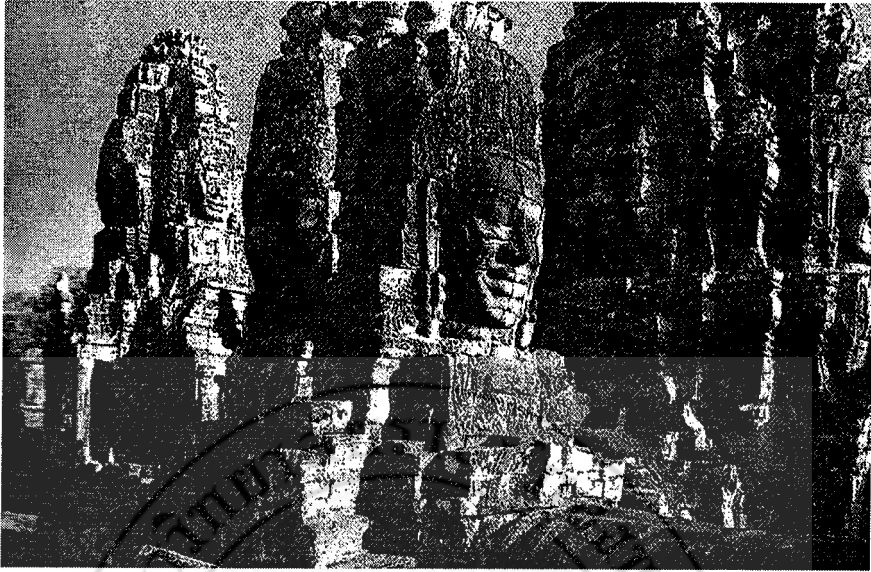
การพัฒนาในสิ่งก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นอาคารใหญ่ที่มีความสูงระฟ้า เบียดเสียดกันหนาแน่นตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก สถาปนิกต่างพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อลดความแข็งกระด้างของอาคารเหล่านั้น ด้วยการนำสิ่งที่เป็นธรรมชาติเข้ามาเป็นส่วนเสริมเพื่อคลายความสะพรั่งกั้วอันขนาดใหญ่ และการนำเอาศิลปะเข้ามาช่วยเพิ่มสีสัน บรรยากาศให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งเป็นแนวทางที่มีมากกว่าครึ่งศตวรรษ

ที่ผ่านมา แต่ถ้ามองย้อนไปในอดีตของโบราณสถานที่ถูกสร้างขึ้นจะถูกกำหนดพร้อมกับสถาปัตยกรรม ด้วยเหตุผลปรัชญา และความเชื่อ จึงให้ความสัมพันธ์และกลมกลืนอย่างสมบูรณ์

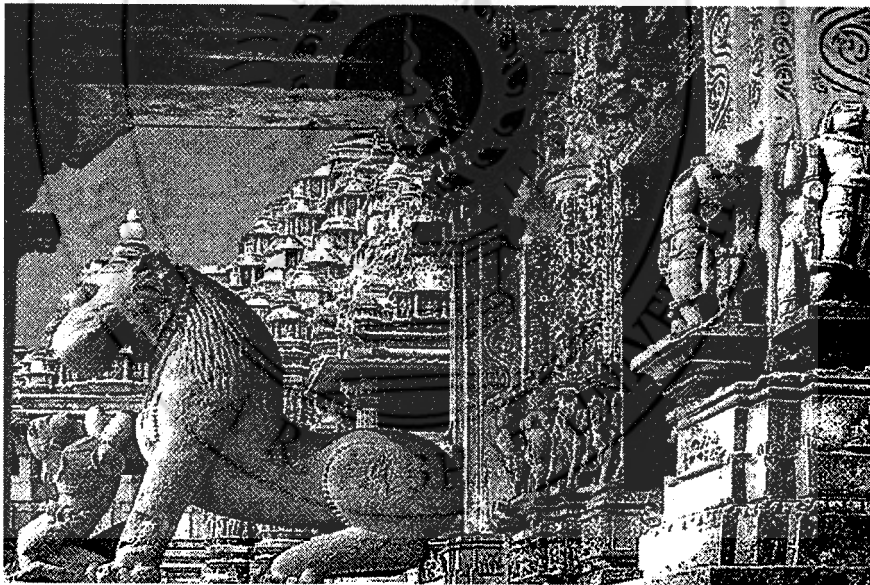
การพัฒนาศิลปะสาธารณะของแต่ละประเทศจะมีความเด่นชัดนั้นขึ้นอยู่กับทิศทางของสถานะผู้นำสังคมและประชาชน ด้วยกระบวนการและระบบของศิลปะสาธารณะเป็นแบบแนวร่วมที่หลากหลายด้วยแนวคิดแต่อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงพลังของสังคมที่มีวัฒนธรรมอันแข็งแรง

ภาพที่ 1 “The Sphinx of Chephren” ความกว้างของหน้า 4.10 เมตร เป็นประติมากรรม
สิ่งก่อสร้างที่ใหญ่โตประกอบกับปริมาตรที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศอียิปต์

ภาพที่ 2 “Angkor Thom” ประเทศกัมพูชา A.D. 1200 ประติมากรรมสาธารณะ
ของศิลปินเขมร

ภาพที่ 3 “Figure lion” ที่แกะสลักด้วยหินทั้งภาพนูนและลอยตัวเป็นศิลปะทางตอนเหนือ
ของอินเดียศิลปินจะเน้นความสนุกสนานที่เป็นเอกลักษณ์อย่างโดดเด่น
ทั้งเรื่องราวและรูปทรงลักษณะ Nagara Style บนสถาปัตยกรรมฮินดู
Khajuraho

2. ความหมายของประติมากรรมสาธารณะ

ในความหมายประติมากรรมสาธารณะ อาจจะหมายถึงรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงตัวแทนบุคคลสำคัญในอดีต ภาพเหตุการณ์ที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ รูปสัญลักษณ์ของสถานที่ สิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของศูนย์รวมจิตใจในศาสนา ความเชื่อหรืออื่น ๆ ที่แสดงถึงความเป็นส่วนรวมของชุมชนนั้น ๆ แต่ด้วยวิวัฒนาการทางการพัฒนาของสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ความเป็นอยู่ที่พัฒนาอย่างรวดเร็วด้วยปัจจัยของประชากรซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ศิลปวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป ความเชื่อที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ เป็นตัวแปรของการสร้างสรรค์ประติมากรรมสาธารณะที่เรียกว่าเป็นแบบร่วมสมัย

ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติว่าด้วยทิศทางของการแสดงออกที่หลากหลาย ด้วยประสบการณ์ จากสภาวะของสภาพแวดล้อมในอดีตและอื่น ๆ อีกมากมายถูกพรรณนาถึงรูปแบบของผลงานศิลปะ มันเป็นเรื่องที่บอกเล่าถึงอารยธรรมอันยิ่งใหญ่ของแต่ละวัฒนธรรม เช่น สถาปัตยกรรมอันยิ่งใหญ่ นครวัด-นครธม (Angkor Wat Thom) ในประเทศกัมพูชา รูปถ้ำช้าง (Elephants cave Religious stone caving) เทพเจ้าพระศิวะ ของประเทศอินเดีย ด้วยความยิ่งใหญ่ของศิลปะสาธารณะมันให้ความรู้สึกที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็นเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงประเพณีและวัฒนธรรมที่ตกทอดยังรุ่นต่อ ๆ ไป

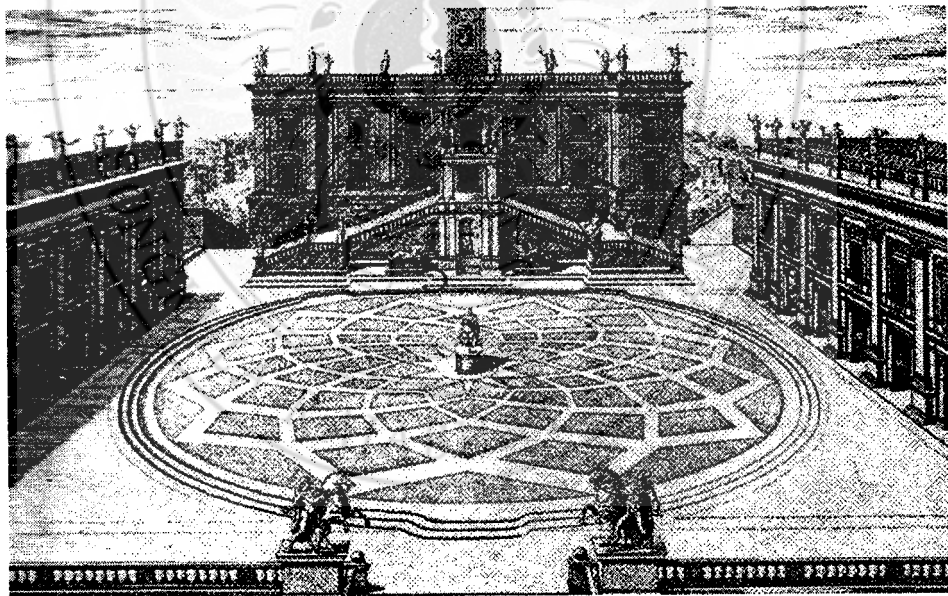
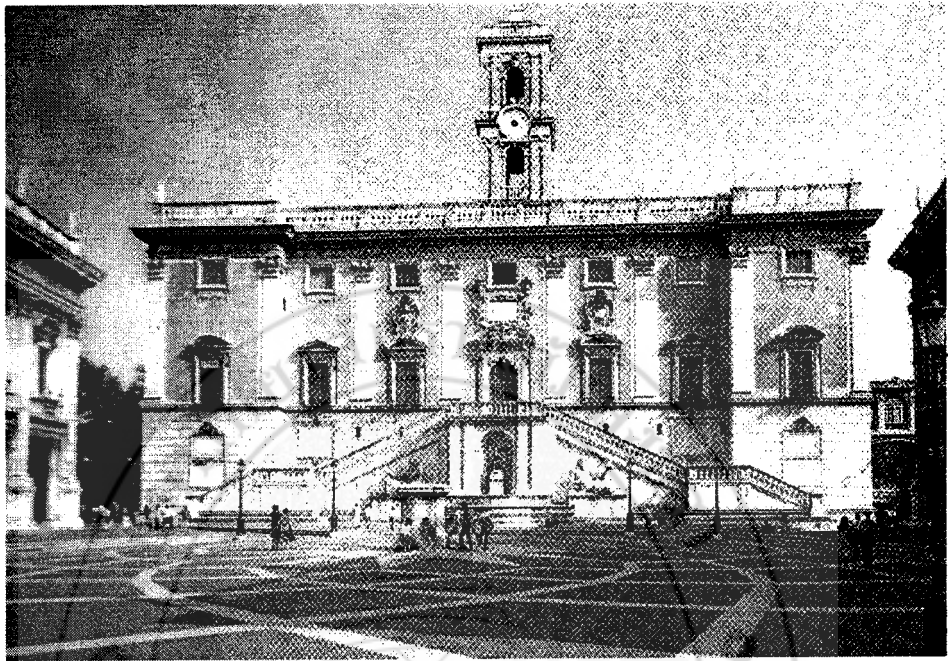
มีความจริงที่แตกต่างกันระหว่างศิลปะเหล่านั้นของแต่ละอารยธรรม แต่เมื่อวิเคราะห์เบื้องต้นแล้วจะเห็นว่ามีความเป็นร่วมสมัยของโลก โดยขึ้นอยู่กับความยิ่งใหญ่ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองและพลังอำนาจของประชาชนที่มีแนวคิดร่วมในระดับสูงสุด

ในสภาวะความเชื่อของมนุษย์ในปัจจุบันที่มีต่อศิลปะสาธารณะ อาจจะตอบสนองความต้องการของวัฒนธรรมและแสดงให้เห็นถึงสภาวะของสังคมและยังมีอิทธิพลภายนอกที่เป็นตัวแปรและที่สำคัญประชาชนได้ให้ความสนใจต่อศิลปะแค่นั้น การให้สนับสนุนในด้านศิลปะจากหน่วยงานของรัฐเห็นคุณค่าในระดับแน่นอนไม่ว่าจะในระดับไหนของสังคม ชุมชน เมือง ประเทศ สถาบันการศึกษา การค้า ภาคอุตสาหกรรม สมาคม องค์กรต่าง ๆ กระนั้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมานี้ การให้ความสำคัญและมองเห็นความสำคัญของศิลปะที่มีผลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละสังคม ความห่างไกลจากศิลปะของชีวิตและความเป็นอยู่ส่งผลถึงสภาวะจิตใจของผู้คนทำให้การหันมาให้ความสนใจต่อศิลปะถูกจำกัดให้อยู่ในแผนพัฒนาของสังคมมากขึ้น เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงการกลับมาของศิลปะสาธารณะโดยประชาชนที่เห็นถึงความสำคัญ

การเห็นถึงความสำคัญเป็นปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาโดยการเห็นถึงความสำคัญของภาครัฐต่อการนำเสนอในการสร้างสิ่งก่อสร้าง การดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จอย่างกลมกลืนของศิลปะ

และสถาปัตยกรรมด้วยระบบและบริการของการบริหาร และการจัดการแต่ด้วยระบบการบริหารจัดการศึกษาหรือการให้บริการของภาครัฐในบางโอกาสไม่สามารถควบคุมได้ทั่วถึงหรือไม่ต่อเนื่องถึงศิลปะภาคประชาชน การเผยแพร่และให้การสนับสนุนในทิศทางและแนวทางของการสร้างสรรค์ศิลปะแบบสมัยใหม่เพื่อแนวทางการให้ความสำคัญต่อประติมากรรมสิ่งแวดล้อม ศิลปะแบบเคลื่อนไหว ศิลปะแบบติดตั้งตามอาคาร สิ่งก่อสร้างที่เป็นงานแบบฝีมือ การให้การสนับสนุนกับโครงการใหญ่ ๆ ของการก่อสร้างที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะโดยในแนวคิดของสถาปัตยกรรมโดยแบบแผนในทางเลือกของการก่อสร้าง

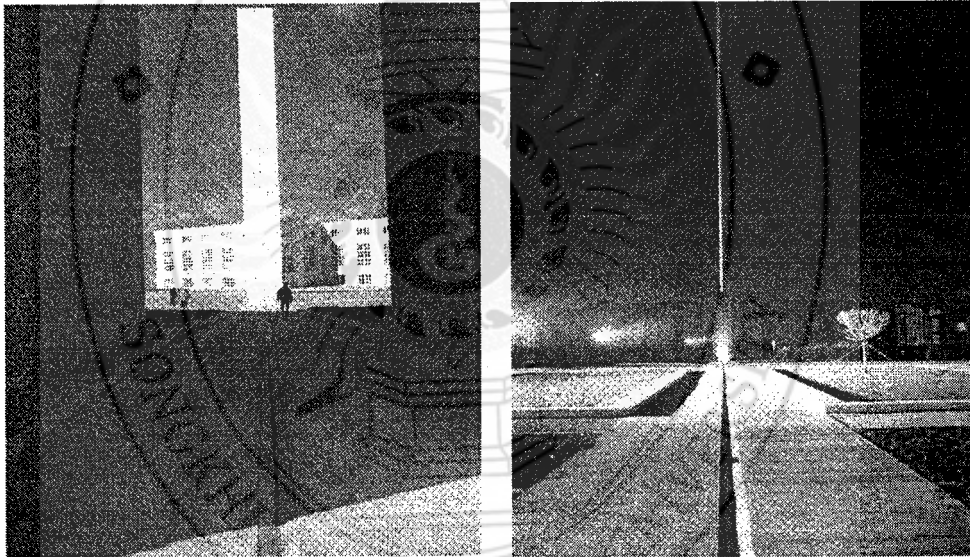
มีรูปแบบประติมากรรมที่เป็นแบบสมัยใหม่ (Modern) แบบร่วมสมัย (Contemporary) ได้มีบทบาทในแนวคิดและซึมซับในความรู้สึกรักของประชาชน โดยสิ้นเชิงสังคมแบบร่วมสมัยของนานาประเทศในปัจจุบันการสร้างสรรค์ประติมากรรมแบบสมัยใหม่โดยศิลปินที่ใช้แนวคิดและดำเนินการสร้างสรรค์ตามลักษณะเฉพาะของตนเอง (Existence) เป็นการแสดงออกด้วยรูปทรงที่ตัวเองมีความชำนาญและเข้าใจในการออกแบบ และจัดสร้างเพื่อความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือบริเวณพื้นที่ที่เป็นส่วนของสาธารณะชน ซึ่งอาจจะมีการพิจารณาพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นลำดับซึ่งเป็นการสรุปข้อตกลงในการออกแบบที่มีขั้นตอนมากขึ้น ซึ่งศิลปินจำเป็นต้องมีความรู้และความชำนาญที่มากด้วยเหตุ และผลในการออกแบบเพื่อความสมดุลและความเหมาะสมกับพื้นที่สาธารณะนั้นๆ

ภาพที่ 4, 5 “Piozza del Campidoglio” ออกแบบโดย มิกลันจโล (Michelangelo Bounoreti) ในศตวรรษที่ 16 ลักษณะการออกแบบโดยใช้ลวดลายบนพื้นลาน ทำให้รูปอนุสาวรีย์ ออริเลียส (Marcus Aurelius) มีความโดดเด่น และภายหลังได้มีการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย

3. การติดตั้งประติมากรรมสาธารณะ

ความรู้ในเรื่องของการติดตั้งประติมากรรมมีความสำคัญเป็นเบื้องต้นและด้วยข้อมูลรายละเอียดของพื้นที่ติดตั้งเป็นตัวกำหนดให้ศิลปินทำการวิเคราะห์หาความเป็นไปได้ในการติดตั้ง การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะถูกกำหนดไปตามกฎระเบียบต่าง ๆ ตามลำดับโดยประชาชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในบริเวณพื้นที่ติดตั้งนั้น ๆ ในแง่มุมของ สถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างอาจจะเป็นที่มาของความชัดเจนในการดำเนินงาน ตัวศิลปินเอง จะต้องให้ความใส่ใจ สนใจในการกำหนดกรอบการทำงานของผลงานตนเองอย่างเข้าใจและ ต้องการ เช่นการติดตั้งแสงไฟ (Spotlight) เพื่อเน้นให้เห็นความเด่นชัดในการนำเสนอของผลงาน อาจจะให้ตรงตามแนวคิดที่ต้องการแสดง การกำหนดสิ่งแวดล้อมสิ่งก่อสร้าง กำหนดวัสดุที่ใช้ เป็นส่วนประกอบของแท่นฐานหรือพื้นที่รองรับผลงานประติมากรรมซึ่งมันอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของผลงานประติมากรรมเช่นกัน

ภาพที่ 6, 7 “ การเดินทางท่องเที่ยว 36 เมตร” (The thirty-six meter tour) ผลงานของ คาราวอน (Dani Karavon) เป็นดินแดนศิลปะ (Land art) ที่กำหนดมุมมองของ และใช้ บริเวณพื้นที่ที่กว้าง ขนาดสี่เหลี่ยมของอาคาร Tower 36 เมตร และตอนกลางคืน จะเห็นเส้นทางของ Axe Majeur พุ่งขึ้นบนท้องฟ้าโดยใช้ลำแสงเลเซอร์ยิงขึ้น เพื่อเพิ่มทิศทางของอาคาร tower

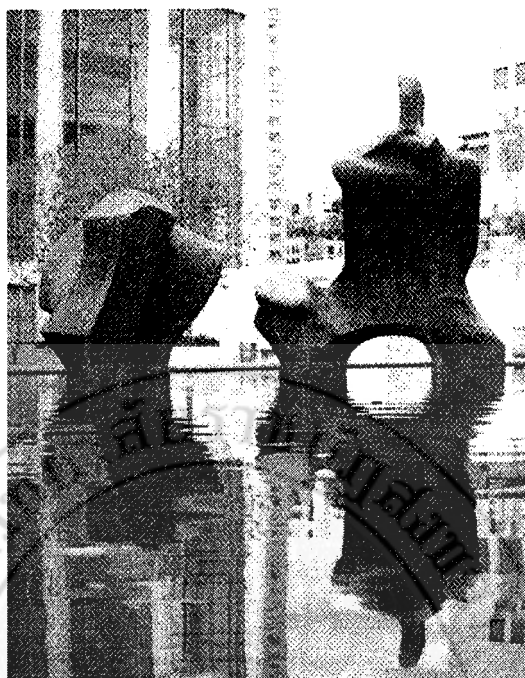

ภาพที่ 8,9 ภาพบนเป็นพระพุทธรูปวัดศรีชุมสมัยสุโขทัย ใช้อวัตคูปูนปั้น ส่วนภาพล่างเป็นพระพุทธรชินราชหล่อด้วยบรอนซ์ และปิดด้วยทองคำเปลว มีการกำหนดแสง และบริเวณพื้นที่เพื่อกำหนดมุมมอง สร้างความรู้สึกที่มีพลังได้อย่างอัศจรรย์

การสร้างประติมากรรมเพื่อความเหมาะสมกับบริเวณพื้นที่มันหมายถึงการสร้างสรรค์ประติมากรรมที่จะต้องมีการกำหนดที่อยู่เฉพาะที่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับประติมากรรมนั้น ๆ ดังนั้นการออกแบบและเลือกสรรประติมากรรมเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริเวณพื้นที่ ด้วยรูปแบบและเนื้อหาตลอดจนการกำหนดขนาดวัสดุ และอื่น ๆ ในกระบวนการสร้างรูปทรง และที่สำคัญความเข้าใจในหลักภูมิทัศน์เป็นพื้นฐาน กล่าวคือบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมากด้วยกฎเกณฑ์และเงื่อนไข ทิศทาง ความสูงต่ำและอื่น ๆ เพื่อมุมมองที่ดีที่สุด ดังนั้นคำว่าประติมากรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อสาธารณะ หมายถึง การสร้างสรรค์ประติมากรรมที่ดีเพื่อจิตวิญญาณที่ดีแก่ผู้พบเห็น

ประติมากรรมชิ้นเยี่ยมจะถูกติดตั้ง เพื่อแสดงความสวยงามในตัวมันเองและจะต้องอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม จะไม่ทำให้คุณค่าและความหมายของประติมากรรมชิ้นนั้นค่อยค่าไปโดยสภาพแวดล้อม และผลงานประติมากรรมบริเวณสถานที่ที่ติดตั้งควรมีความสอดคล้อง มีความสัมพันธ์ ทั้งทางทัศนศิลป์และเนื้อหาเรื่องราวที่มีอยู่ในผลงานประติมากรรม และสิ่งแวดล้อมบริเวณที่ติดตั้งเป็นเนื้อหาของกระบวนการในระดับสูงซึ่งมีความสำคัญยิ่งในการนำเสนอผลงานประติมากรรมที่สมบูรณ์ การนำเสนอ โดยมีบริเวณพื้นที่และสิ่งแวดล้อมเป็นเงื่อนไข ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้และนำเสนอในระดับสูงของกระบวนการสร้างสรรค์ประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ ด้วยคุณสมบัติของประติมากรรม คือ เป็นรูปทรงสามมิติ มีมวล (Mass) พื้นที่ว่าง (Space) และฉากรอบด้านเป็นบรรยากาศ กว้าง 360 องศา เป็นองค์ประกอบที่ประติมากรจะต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ บางพื้นที่สิ่งแวดล้อมอาจจำกัดมุมมองหรืออื่น ๆ ที่ประติมากรจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในสภาพแวดล้อมหรือพื้นที่ที่ติดตั้งนั้น ๆ

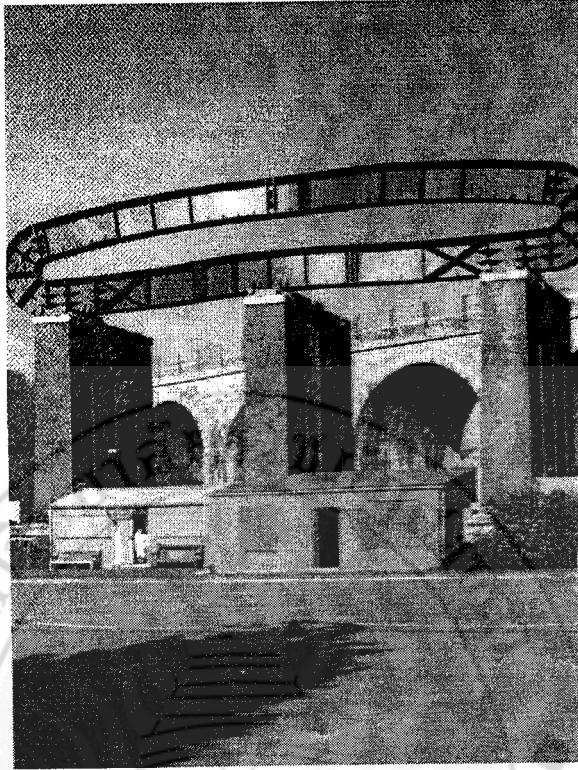
พื้นที่ที่ติดตั้งประติมากรรมจะมีลักษณะต่าง ๆ เช่น พื้นที่ปิด และพื้นที่โล่งแจ้งขนาดใหญ่ โดยมีสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นตัวกำหนด

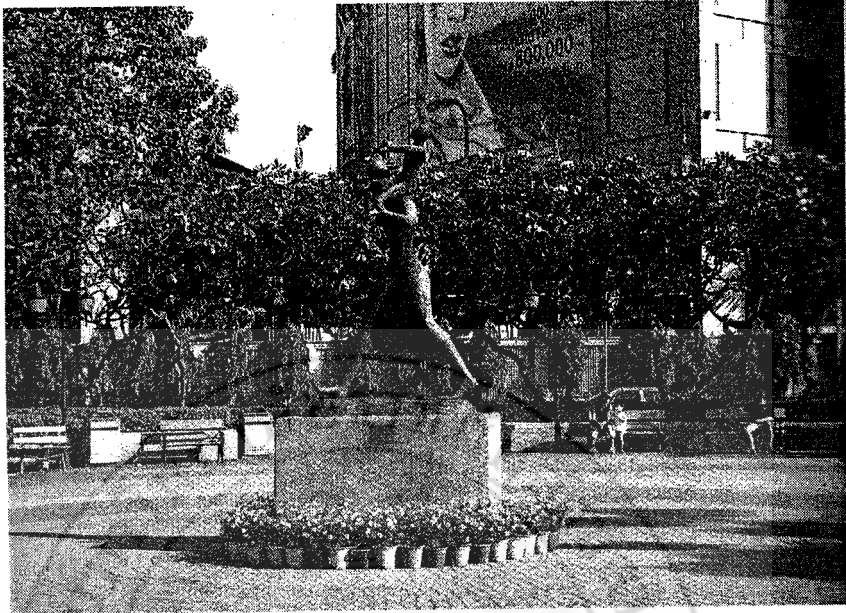
ภาพที่ 10 “คนนั่งพัก” (Reclining Figure) ผลงานของ มัวร์ (Henry Moor)

ณ ศูนย์ศิลปการแสดงลินคอล์น นิวยอร์ก (Lincoln Center For The Performing Arts New York) ลักษณะงานที่แสดงความเป็นปัจเจกของประติมากร การนำผลงานของประติมากรที่มีชื่อเสียงทำการติดตั้งในที่ต่างๆ ช่วยสร้างระดับชื่อเสียงแก่สถานที่

3.1 พื้นที่โล่งแจ้งขนาดใหญ่ มีสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เช่น ป่า แม่น้ำ ทะเลภูเขา และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่สร้างโดยมนุษย์ หรือมนุษย์ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมเป็นไปตามต้องการ เช่น สวนป่า สวนเกษตร และสวนสาธารณะ ลักษณะของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติจะไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนในมุมมอง หรือให้มุมมองที่กว้าง มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล เช่น ต้นไม้เปลี่ยนสี หรือมีขนาดโตขึ้น ในส่วนของแม่น้ำ จะมีระดับน้ำเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล เช่น ระดับน้ำสูง ต่ำ น้ำหลาก ดังนั้น ประติมากรซึ่งเป็นผู้ออกแบบผลงานประติมากรรมจะต้องศึกษาสภาพการณ์เหล่านั้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาทางกายภาพและในทางปฏิบัติจริง

ภาพที่ 11 “ประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อม” ผลงานของ มัวร์ (Richard Deacon Moor) สร้างในปี ค.ศ. 1990 วัสดุโลหะนํ้าม ขนาด 5.00 x 2.475 x 3.50 ม. ณ Victoria Plymouth ลักษณะของรูปทรงเป็นแบบโครงสร้าง (Constructivist) ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาได้รับอิทธิพลจากประติมากรชาวอังกฤษ กาโบ (Naum Gabo) เป็นผู้ที่ชื่นชอบเดคคอง เช่นกัน กาโบ รู้สึกสนใจและให้การแนะนำเกี่ยวกับความเป็นแถวเป็นแนวของความแตกต่างที่เป็นช่องว่าง จากการสร้างเสาสะพานและสนใจที่จะช่วยในการออกแบบ เช่น เรื่องของบริเวณว่าง (Shape) และพื้นฐานทางแนวคิด ของผนังข้างหลังเมื่อดูแล้วมันเหมือนงานของเขาไปในที และอีกมากมายที่ กาโบ ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาของการสร้างประติมากรรมชิ้นนี้ และเมื่อดูผลงาน แล้วก็ให้ความรู้สึกว่า ผนังก่ออิฐได้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานอย่างกลมกลืน

ภาพที่ 12 “ขี้ม้าส่งเมือง” ผลงานของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจียน ยิมศิริ
 วัสดุbronze ติดตั้งบริเวณทางด้านหน้าทางเข้าของสวนเบญจสิริ กรุงเทพฯ
 รูปแบบเป็นงานผู้หญิงและเด็ก การสร้างสรรค์โดยประยุกต์รูปทรงให้มี
 ความประสานกลมกลืนเรียบง่าย แบบพุทธปฏิมาของไทย

3.2 พื้นที่เปิด มีสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งก่อสร้าง หรือเป็นเมือง เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เอง เช่น ตึก อาคาร โบสถ์ วิหาร สถูป เจดีย์ รวมถึงสิ่งก่อสร้างสาธารณะ เช่น ถนน สะพาน สิ่งแวดล้อมเมืองจะมีมุมมองชัดเจน ขนาดขอบเขตจะถูกกำหนดโดยโครงสร้างเพื่อการใช้ประโยชน์ และเนื้อหาที่มากมายตามลักษณะของสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ดังพอจะแยกเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

1) สิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรม ตึก อาคารต่าง ๆ ซึ่งจะทำการออกแบบในโครงสร้างที่แตกต่างตามประโยชน์ใช้สอย เช่น อาคารสถานศึกษา พิพิธภัณฑ์ และห้องสมุด อาคารทางศาสนา อาคารรัฐสภา อาคารศูนย์การค้า อาคารสำนักงาน ฯลฯ

2) สิ่งก่อสร้างสาธารณะ ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างเพื่อกิจกรรม หรือใช้ประโยชน์ในส่วนรวมของผู้คนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ หรือทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ถนน สะพาน สวนสาธารณะ เป็นต้น

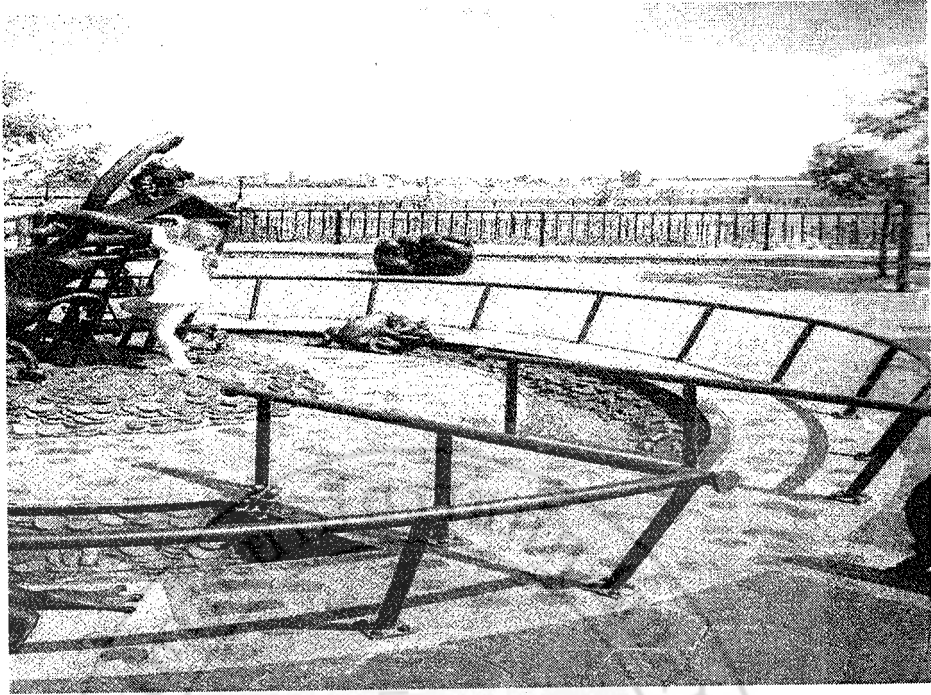
3.3 พื้นที่ปิด มีสิ่งก่อสร้างเป็นตัวกำหนดขอบเขต มีพื้นที่ที่กำหนดชัดเจนและที่สำคัญมีมุมมองที่แคบและจำกัดลักษณะพื้นที่ปิด ได้แก่ ภายในหอศิลป์ พิพิธภัณฑสถานและในบริเวณอาคารที่จัดติดตั้งผลงานประติมากรรม เช่น ศูนย์การค้า อาคารองค์กร หรืออาคารอื่น ๆ

4. วิวัฒนาการประติมากรรมสาธารณะ

การนำเสนอหรือการหยิบยื่นรูปแบบผลงานประติมากรรมจะด้วยวิธีใดก็ตาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและสุนทรียภาพบนตัวประติมากรรม ในกระบวนการ วิธีการ และกลวิธี ตลอดจนการพิจารณาเพื่อหาความสมดุลที่มีขึ้นระหว่างสิ่งแวดล้อมสาธารณะกับผลงานประติมากรรม การหาค่าของผลสะท้อนในผลงาน ที่ประติมากรมีความต้องการแสดงออกของจินตนาการด้วย รูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปสัญลักษณ์ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถานที่เกี่ยวข้องกับสังคมหรือสาธารณะชนนั้น ๆ แต่การเสนอรูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์ สามารถบอกถึงการกำเนิดความเป็นสิ่งเดียวในแง่ของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 13 “ผู้หญิง” (Woman) ผลงานของโบเตโร (Fernando Botero) วัสดุทองสำริด (Bronze) ขนาด 3.10 x 1.20 x .80 ม. ติดตั้ง ณ ถนนในสวนที่มีต้นไม้สองข้าง (Park Avenue) นครนิวยอร์ก ผลงานเป็นส่วนสร้าง สีสัน และเรื่องราวให้กับบริเวณที่ว่างเปล่าได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 14 “โลกแห่งความเป็นจริง” (The Real World) ผลงานของ ออตเทอร์เนสส์

(Tom Otterness) วัสดุทองสำริด (Bronze) ขนาดติดตั้งบริเวณพื้นที่

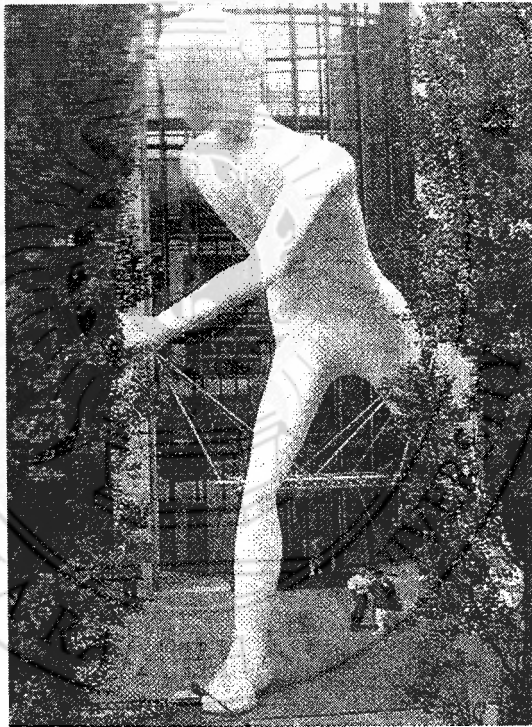
ทั้งหมด 48.80 x 12.2 ม. ณ อาคารผู้สำเร็จราชการเนลสัน (Governor Nelson A.) สวานรอกกีเฟลเลอร์ (Rockefeller Park) มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการออกแบบประติมากรรมและสิ่งแวดล้อมชิ้นใหม่ร่วมกับลักษณะผลงาน เป็นส่วนหนึ่งของการเข้าไปใช้บริเวณโดยกระจายทั่ว

ปัจจุบันการยอมรับของประชาชนในตัวเมืองใหญ่ ๆ ให้ความสนใจและเป็นแนวร่วม ซึ่งเป็นสากลทั่วโลกในปัจจุบัน โดยกระบวนการสร้างสรรค์ในกลุ่มคนรุ่นใหม่จะต้องมาจากศิลปะที่มีความหมายเฉพาะตัว และในจำนวนมากกว่าครึ่ง ไม่สามารถที่จะประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วถึง เพื่อให้เข้าใจกับกลุ่มคนบางกลุ่มในสังคมนั้น ๆ ที่ไม่เคยยอมรับอะไรใหม่ ๆ ในรูปแบบของศิลปะประติมากรรมแบบนามธรรม (Abstract) ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตของผู้คนเหล่านั้น ที่เขาคิดว่ามันไม่จำเป็นสำหรับชีวิต ความสวยงามที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ความไม่เข้าใจในความหมาย แนวคิด และในอุดมคติ (Ideal) ที่เป็นความสามารถของศิลปินในระดับที่มีชื่อเสียง ต้องรอเวลาให้ยาวนานเพื่อให้เกิดการยอมรับ ซึ่งอาจจะจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ในระดับพื้นฐาน หรือด้วยระยะเวลาอันยาวนานเพื่อสร้างความคุ้นชิน และยอมรับในที่สุด

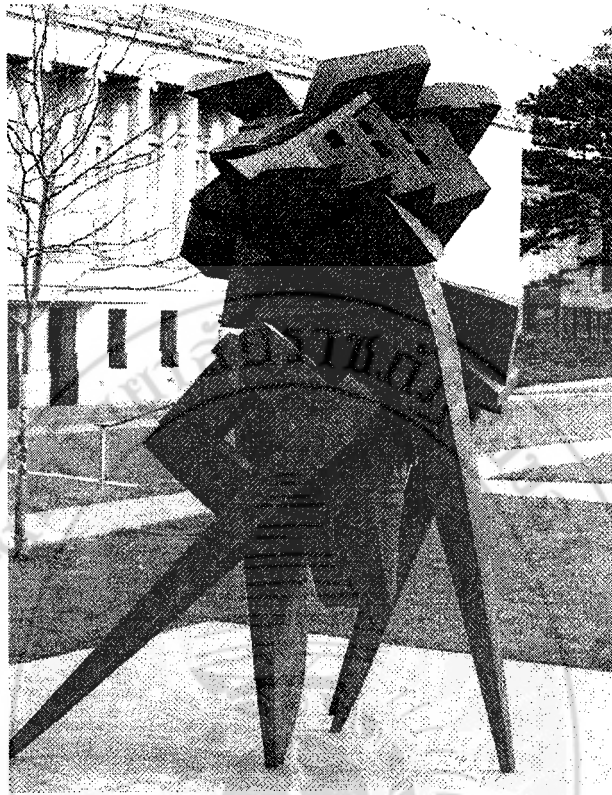
ช่วงระยะเวลาเดียวกันในเมืองน้อยใหญ่ของแต่ละประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าหรือมีการพัฒนาศิลปะอย่างต่อเนื่อง จะมีศิลปกรรมสาธารณะ (Public Art) ในปริมาณจำนวนมากมาอยู่โดยรอบทั่วทั้งเมือง อาจจะถูกกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อสาธารณชนจากสาธารณชน การพัฒนาศิลปกรรมสาธารณะที่มีรูปแบบของศิลปะสมัยใหม่

(Modern Art) ซึ่งมันต่างจากการอนุรักษ์ ซึ่งเป็นของโบราณที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ มันเป็นส่วนหนึ่งต่างจากการสร้างศิลปะสมัยใหม่ด้วยคนรุ่นใหม่ ที่แสดงถึงแนวคิดและรูปแบบของศิลปะในปัจจุบันแก่สาธารณชน

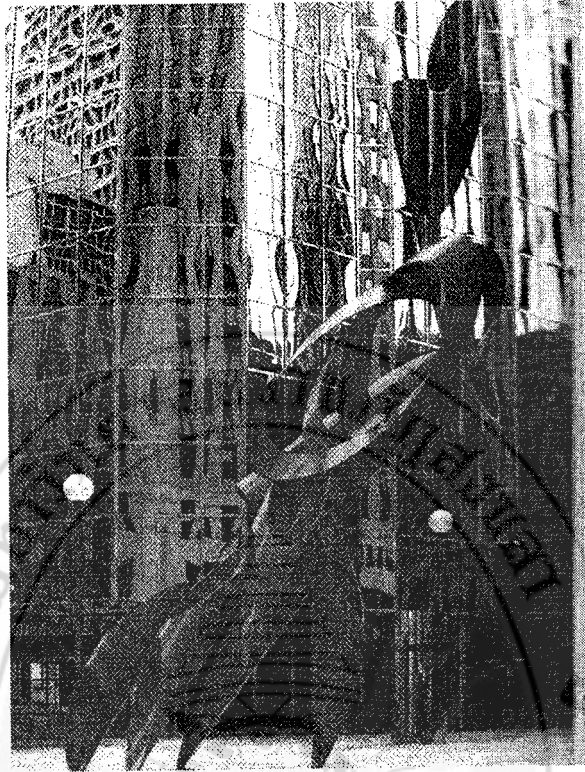
ศิลปะสาธารณะ (Public Art) สร้างโดยศิลปินที่อาจจะใช้ความเป็นส่วนบุคคลของเนื้อหาแนวคิดที่แสดงออกมาเป็นผลงานประติมากรรมแล้วเสนอให้กับสังคม เพื่อต้องการให้ยอมรับในความเป็นลักษณะเฉพาะตัวของประติมากร จำเป็นต้องมีการปรับความเข้าใจให้อยู่บนพื้นฐานระดับเดียวกัน มันอาจจะมีความกระจัดกระจายมากขึ้น โดยให้มีการเปิดเผยจากการวิจารณ์ของใครก็ตามที่มีประสบการณ์ ในความรู้และเข้าใจ แต่อย่างไรก็ตามอะไรคือความเข้าใจของศิลปกรรมสาธารณะ มันเป็นสิ่งจำเป็นและจะต้องเป็นเรื่องปรกติ หรือธรรมเนียมถือปฏิบัติในการชี้แจงเพื่อการรับรู้ระหว่างศิลปิน สังคม โยธาเทศบาลเมือง และสถาปนิกของชุมชนนั้น

ภาพที่ 15 “คนเดิน” (Walking Man) ผลงานของ โบรอฟคีย์ (Jonathran Borofksy) วัสดุไฟเบอร์กลาสส์ (Fiberglass) ติดตั้ง ณ ประเทศเยอรมนี เป็นผลงานที่มีขนาดใหญ่ แสดงความเป็นเอกลักษณ์แก่บริเวณพื้นที่ด้วยความสูง จึงมิได้บดบังมุมมองเมื่อเข้าอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

ภาพที่ 16 “ประติมากรรมหมายเลข 4” (Sculpture No.4) ผลงานของ เคนดริคค์
 (Mel Kendrick) วัสดุทองแดงหล่อ (Copper) ขนาด 2.60 x 1.80 x 1.80 ม.
 ติดตั้ง ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะโตเลโด เมืองโตเลโด มลรัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา
 (Toledo Museum of Art. Toledo, Ohio)

ภาพที่ 17 “Galaxy” ผลงานของ ลิเบอร์มิ่ง (Alexander Liberman) กลวิธี โลหะทาสี (Painted steel) ขนาด 8.20 x 13.40 x 3.70 ม. ติดตั้ง ณ เมืองโอคลาโฮมา มลรัฐโอคลาโฮมา ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการนำเอารูปทรงของวัสดุอุตสาหกรรมสำเร็จรูป เช่น ท่อกลม ลักษณะเป็นรูปต่างๆ โดยการตัดเป็นชิ้นๆ แล้วนำมาประกอบกันเป็นรูปทรงใหม่ ทาสีที่สดใสให้ความรู้สึกสดใส และความเป็นสมัยใหม่แก่บริเวณพื้นที่

ในความหมายของประติมากรรมดังได้กล่าวข้างต้นซึ่งจะมีเนื้อหาและรูปแบบที่มากมาย แต่ถ้านำเสนอในที่สาธารณะจนจำเป็นจะต้องผ่านการคัดเลือก กลั่นกรองตามลำดับของสาธารณะ ซึ่งอาจจะอยู่ในระดับผู้นำชุมชนหรือในระดับประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของมวลชนที่นำมาซึ่งศิลปะเพื่อมวลชน ประชาชนอาจมีการนำเสนอข้อคิดเห็นที่แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ใช้สอยและความสำคัญของประติมากรรมสาธารณะ

การสร้างประติมากรรมสาธารณะ (Public sculpture) นั้นหมายถึง เพื่อสาธารณชน เป็นผู้ที่ได้รับการสัมผัสและชื่นชมในบริเวณพื้นที่ที่สามารถมองเห็นอย่างชัดเจน เช่น สวนพักผ่อน หน้าอาคาร บริเวณทางเท้า บริเวณมุมใดมุมหนึ่งของถนน ทางแยกสนามกีฬา หรือที่ที่ผู้คนสามารถเข้าไปใช้บริเวณพื้นที่โดยเป็นพื้นที่เปิดซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ (Public Space)

ทิศทางการพัฒนาประติมากรรมสาธารณะได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยมิ วัตถุประสงค์สำคัญยิ่ง คือ การสร้างความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในทางมนุษย์และสังคม คือความเหมาะสมของชีวิตและจิตวิญญาณ ในทศวรรษที่ผ่านมาสิ่งที่คุณคนให้ความสนใจในการ สร้างสรรค์และพัฒนาในทิศทางที่เรียกว่า การพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของทรัพยากรในอนาคต ซึ่งในทศวรรษที่ 90 ผู้คนตระหนัก ถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการนำเสนอแนวความคิดที่ต้องการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ซึ่งในการออกแบบของสถาปนิก ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการ พัฒนาสถานที่ที่เป็นสาธารณะจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทาง (Sustainable) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนา แบบยั่งยืน

การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีจะด้วยแนวคิดและวิธีการเพื่อตอบสนองสิ่งที่เรียกว่า ความสุข (Happiness) และความเป็นอยู่ที่ดี (Well Being) ในการสร้างสรรค์ของประติมากร ต่างพยายามที่จะตอบสนองแนวคิดเหล่านั้น อาจจะด้วยเทคนิคและวิธีการที่จะสามารถ ตอบสนองแนวคิดร่วมกับสาธารณชนได้เป็นอย่างดี อาจจะเรียกว่า Green Art หรือการสร้างของ Environmentally Sensitive Design เป็นการสร้างศิลปะเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาให้เหมาะสมกับ ความต้องการในปัจจุบัน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งก่อสร้างที่ให้ความสุขสบายทางอารมณ์มากขึ้น ไม่ก่อประโยชน์ ทางการใช้สอยอย่างเดียว การสร้างประติมากรรมเพื่อสาธารณะจึงมิให้เห็นทั่วทุกพื้นที่สาธารณะ

5. กระบวนการจัดการประติมากรรมสาธารณะ

สถานที่ที่จะติดตั้งประติมากรรมในความเป็นไปได้ ที่มีความเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะตามมาภายหลัง ประติมากรรมจะต้องมีการศึกษาองค์ประกอบพื้นฐาน ของพื้นที่ติดตั้งและสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อความเข้าใจและสามารถให้คำตอบ ของความเด่นชัดและปัญหาต่าง ๆ ของบริเวณพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ภายหลังจากประติมากรได้มี การศึกษาความเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมหลากหลายเป็นองค์ประกอบสำคัญ และด้วยลักษณะของสภาพแวดล้อมนั้น ๆ จะเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ผลงานประติมากรรมจะต้องมี เนื้อหาและลักษณะรูปทรงที่มีลักษณะโดดเด่น โดยสิ่งแวดล้อมเป็นตัวช่วยให้มีความสมบูรณ์ และ ชัดเจนทั้งเนื้อหาและรูปทรงเสริม ความเป็นเอกภาพ ความสัมพันธ์ ความกลมกลืน จะต้องมิอยู่ใน ภาพรวมทั้งหมด

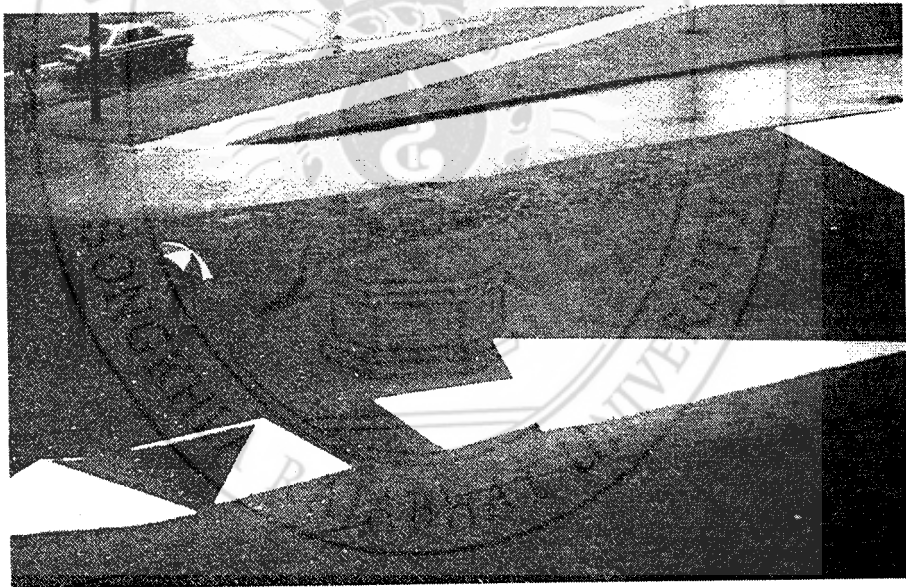
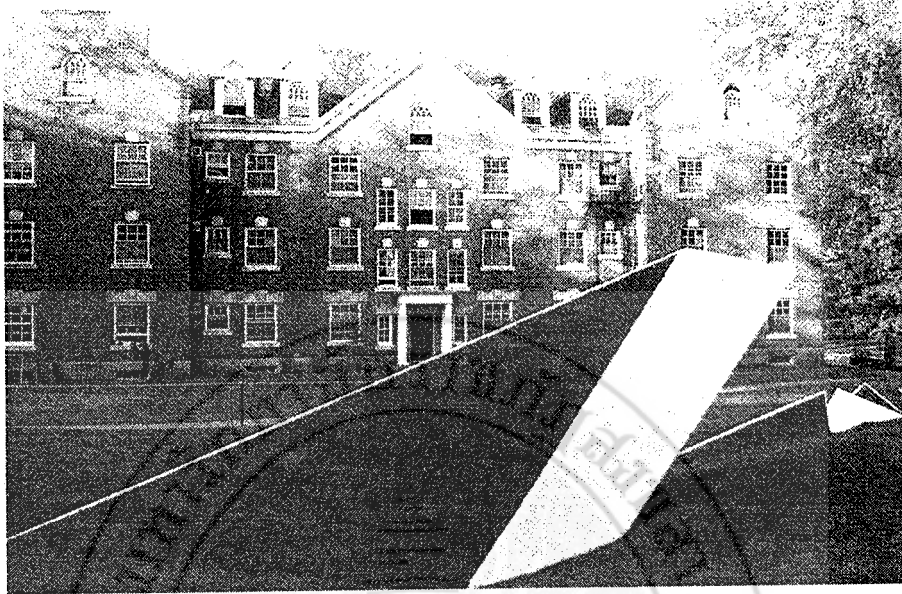
ในทางกลับกัน ประติมากรรมก็เป็นตัวเสริมสร้างเนื้อหาและเพิ่มสีสันให้กับบริเวณพื้นที่ของสิ่งแวดล้อมที่อาจจะไม่มีจุดเด่น ไม่มีเรื่องราว บรรยากาศที่อับเฉา หรือพื้นที่ติดตั้งสิ่งแวดล้อมที่ถูกรังสีขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยให้ความรู้สึกที่แข็งกระด้างจากสิ่งปลูกสร้างโดยรอบ การนำเอาประติมากรรมเข้าไปติดตั้งในบริเวณดังกล่าว เพื่อสร้างสีสันและลดความเป็นสิ่งก่อสร้างที่แข็งกระด้างในความรู้สึกให้น้อยลง

เงื่อนไขและกฎเกณฑ์การนำเสนอประติมากรรมในที่สาธารณะ ภายหลังจากการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งแวดล้อมที่จะนำผลงานประติมากรรมเข้าไปติดตั้ง ซึ่งแยกเป็น 3 ประเด็น คือ บริเวณพื้นที่ (Area) วัสดุ (Materials) ทิศทาง (Orientation)

5.1 บริเวณพื้นที่ (Area) ที่จะทำการติดตั้งผลงานประติมากรรม โดยลำดับแรกจะต้องศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เช่นขนาดของพื้นที่ทั้งหมด แนวนั่ง ทิศทาง และหน้าที่ของสถานที่บริเวณนั้น ๆ รวมถึงความเข้าใจในความหมาย (Meaning) ของพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ประติมากรจะได้นำไปใช้ในการกำหนดแนวคิด และจินตนาการในการออกแบบเพื่อให้เกิดความกลมกลืน (Harmonious) ระหว่างประติมากรรมกับบริเวณพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมรอบด้าน

5.2 วัสดุ (Materials) การกำหนดวัสดุเพื่อการออกแบบผลงานประติมากรรมในพื้นที่สาธารณะและเป็นพื้นที่เปิด สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาคือความแข็งแรง ทนต่อสภาพบรรยากาศ การเลือกใช้วัสดุเพื่อติดตั้ง ณ บริเวณสถานที่สาธารณะซึ่งจะมีสิ่งแวดล้อมเป็นเงื่อนไขในการกำหนด ลำดับแรกที่ควรคำนึงคือ ความคงทนถาวรของตัววัสดุในกรณีติดตั้งนอกอาคาร ประการที่สองคือเนื้อหาของวัสดุที่จะต้องมีความสอดคล้องกับแนวคิดของศิลปินเอง ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบข้างในบริเวณที่ติดตั้ง อีกทั้งความปลอดภัยที่มีต่อประชาชนผู้จะเข้าไปใช้และสัมผัสกับผลงาน ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดูแลรักษาผลงานประติมากรรมที่มีความคงทนถาวร เช่น บรอนซ์ (Bronze) ทองแดง (Copper) ทองเหลือง (Brass) โลหะเหล็ก (Metal Steel) หิน (Stone) เซรามิก (Ceramic) แก้ว (Glass) และ ไม้ (Wood)

5.3 ทิศทาง (Orientation) เป็นตัวกำหนดการติดตั้งผลงานประติมากรรม สิ่งสำคัญคือการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ (Weather) ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงของแสงแดด และวัสดุรอบด้าน แต่ในขณะเดียวกัน ประติมากรรมจะตั้งอยู่ (Set) ไม่เคลื่อนไหว ดังนั้น การกำหนดทิศทางจะอยู่บนเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น แสงอาทิตย์ (Sunlight) มุมมอง (Point of View) เส้นทางการเข้าถึง (Line of Access) และอาจจะด้วยความเชื่อ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ของการกำหนดทิศทาง (Esoteric and Scientific Orientation)

ภาพที่ 18, 19 “เซล” (The) ผลงานของ เปปเปอร์ (Beverly Pepper) วัสดุ โลหะ เป็นผลงานที่มีขนาดใหญ่ และจำนวนหลายชิ้นวางเรียงต่อกัน เป็นวิธีการอีกรูปแบบหนึ่งที่เพิ่มหน้าที่ และเนื้อหาของสนามหญ้า โดยจินตนาการของประติมากร

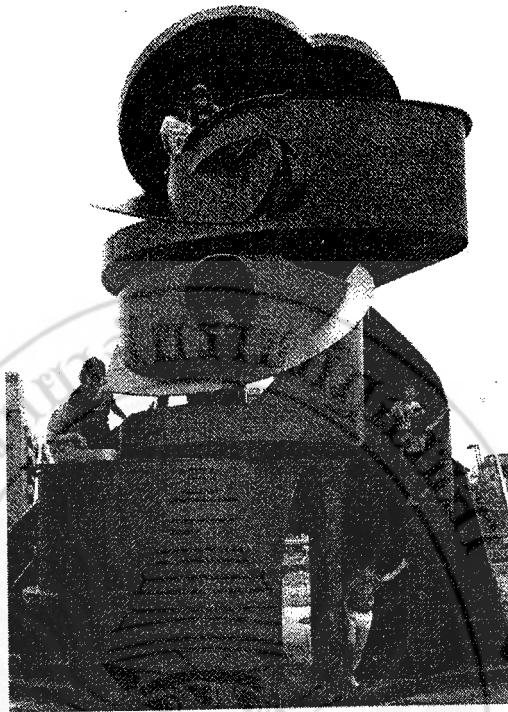
A
730
๑๓๓๓

ก) แสงอาทิตย์ (Sunshine) เป็นปัจจัยสำคัญของการกำหนดทิศทางในการติดตั้งประติมากรรม ด้วยเหตุผลที่ประติมากรรมจะต้องอาศัยแสงเพื่อช่วยให้รูปทรงมีปริมาตรและให้เกิดน้ำหนัก แสงเงาหรือคุณค่าทางความงามมากขึ้น

ข) มุมมอง (Point of View) การกำหนดมุมมองเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่ง การเข้าไปใช้ประโยชน์ของประชาชนหรือการวางผังเพื่อสาธารณชน (Public Planning) ความสุขความเพลิดเพลินที่จะเกิดแก่ประชาชน ฉะนั้นมุมมองเป็นสิ่งที่ให้สิ่งเหล่านั้น การต้องการที่จะให้รูปทรงมันแสดงอย่างเด่นชัด โดยสามารถอธิบายเนื้อหาทางรูปทรงได้อย่างสมบูรณ์ ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย และผลงานประติมากรรมที่เพียบพร้อมด้วยความสวยงามมันเป็นความขัดแย้งกัน (Conflict) โดยตรงของแสงอาทิตย์ และมุมมองเป็นส่วนสำคัญ

ค) เส้นทางเข้า (Line of Access) ในบริเวณพื้นที่สาธารณะทุกพื้นที่ที่จะมีเส้นทางเข้าในบริเวณ โดยเฉพาะพื้นที่แวดล้อมที่ถูกรื้อออกแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอย เช่น สวนสาธารณะ ภายนอกอาคารรอบด้าน พื้นที่ภายในอาคาร ส่วนพื้นที่เป็นธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ อาจจะไม่ได้ออกกำหนดทางเข้า ซึ่งมีมุมมองที่สามารถดูได้รอบด้านแผนผังที่ถูกกำหนดทางเข้าและเส้นทางเดิน เพื่อเข้าสู่บริเวณพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ชัดเจน การกำหนดจุดที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ทางเดิน จุดพัก และจุดศูนย์กลางของพื้นที่ การนำผลงานประติมากรรมเข้าติดตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ สิ่งสำคัญที่สุดในการพิจารณา คือ เมื่ออยู่ ณ ตำแหน่งเหล่านั้นสามารถมองเห็นผลงานประติมากรรมได้อย่างชัดเจน

ง) ความเชื่อและเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ของการกำหนดทิศทาง (Esoteric and Scientific Orientation) เป็นปัจจัยหนึ่งในการออกแบบการกำหนดการติดตั้งประติมากรรม ศิลปินจำนวนไม่น้อยในปัจจุบันที่ยังใช้เหตุผลดังกล่าวมาใช้ กล่าวคือ ความเชื่อที่ว่าทิศตะวันออก เป็นทิศแห่งความดี และทิศตะวันตกเป็นทิศแห่งความชั่วร้าย เป็นภัย เกราะห้ร้าย ไม่เป็นมงคล

ภาพที่ 20 “หอแห่งการค้นพบ” (Tower of Discovery) ผลงานของ คาโร

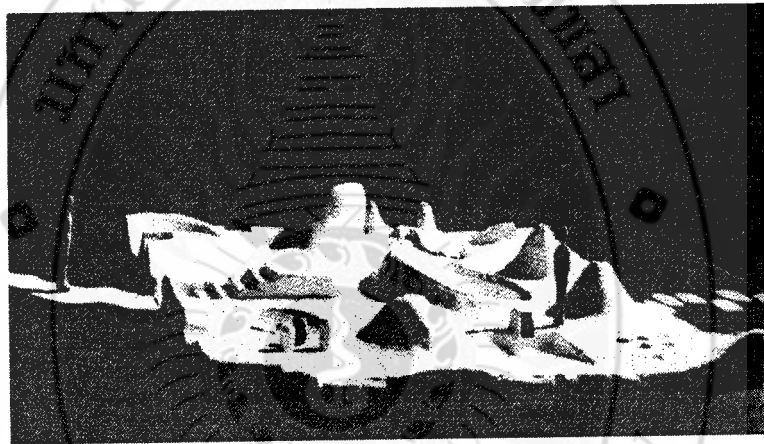
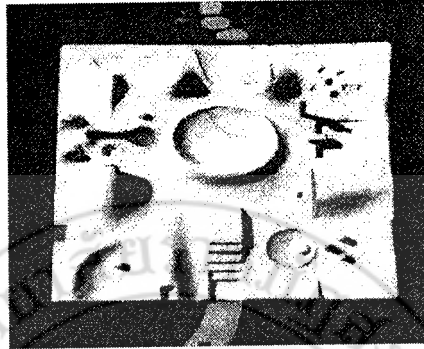
(Anthony Caro) สร้างในปี พ.ศ. 2534 กลวิธีโลหะทาสี ขนาดสูง 22 ฟุต

ติดตั้งในสนามของพิพิธภัณฑสถานศิลปะร่วมสมัยของกรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น

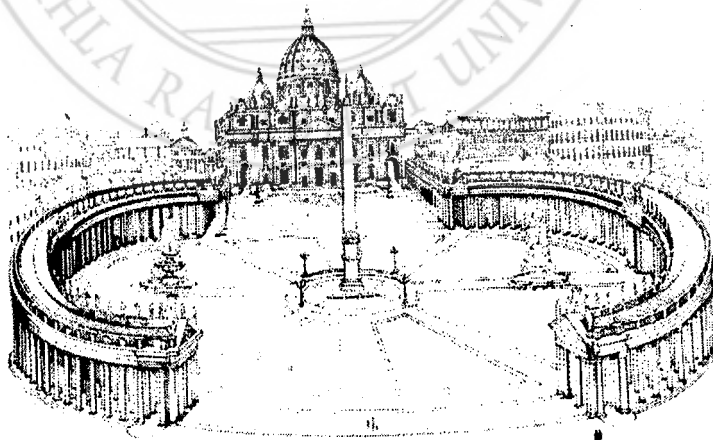
เป็นผลงานประติมากรรมที่ต้องการให้เด็กเข้าไปมีส่วนร่วมในชิ้นงานได้

6. อิทธิพลประติมากรรมสาธารณะ

ข้อกำหนดในกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรมหรือประติมากรรมที่พรั่งพร้อมด้วยแนวคิดและจินตนาการของวิศวะประติมากร

ภาพที่ 21 A, B “ภาพร่างต้นแบบ” (Sketch Model) การออกแบบในส่วนบริเวณพื้นที่หรือเมือง (Cityscape and Landscape) โดยประติมากรเป็นผู้ออกแบบ

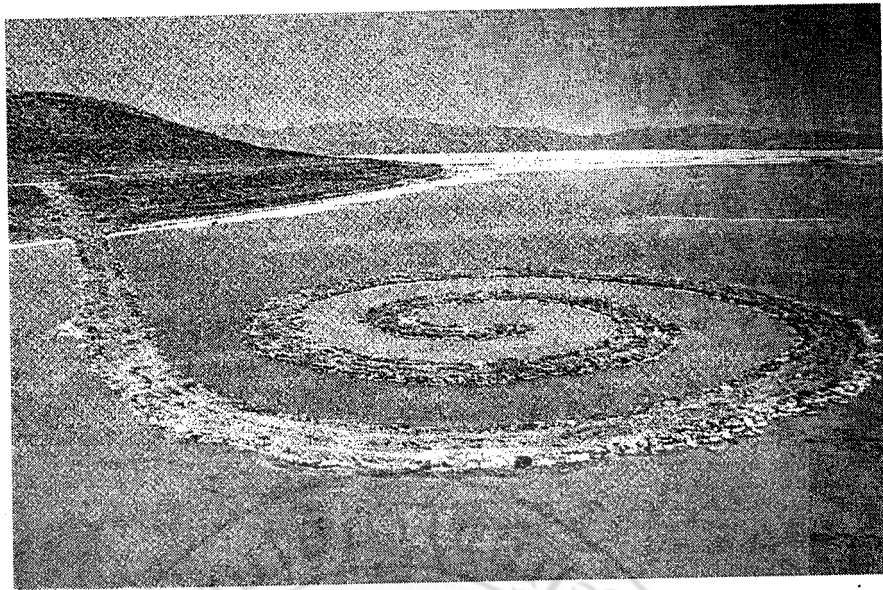
ภาพที่ 22 “จัตุรัส เซนต์ ปีเตอร์” เมืองวาติกัน กรุงโรมประเทศอิตาลี ศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบบาร็อก (Baroque Art)

7. รูปลักษณ์ประติมากรรมสาธารณะในปัจจุบัน

การพัฒนาศิลปะสาธารณะโดยรูปแบบของประติมากรรมในกระบวนการ และรูปแบบที่หลากหลาย ประติมากรรมไม่ได้ตอบสนองความต้องการเพื่อใช้ประโยชน์ใช้สอยเหมือนสถาปัตยกรรม มันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้สถานะจิตใจของประชาชนเป็นสำคัญ จะมีประติมากรรมบางชนิดที่สามารถใช้ประโยชน์เพียงเข้าไปร่วมกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ เช่น ส่วนประกอบของเล่นในสนามเด็กเล่นเป็นส่วนหนึ่งของที่พักผ่อนตามสวนสาธารณะ เป็นต้น

ภาพที่ 23 “สิ่งแวดล้อมเพื่อสันติภาพ” (Environment for Peace) เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี สร้างในปี พ.ศ. 2521 ผลงานของ คาราวาน (Dani Karavan) เป็นประติมากรรมที่สร้างให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยรูปทรงเป็นสัญลักษณ์ อารยธรรมแบบใหม่แก่สังคม (ภาพจากหนังสือ *Between Landscape Architecture and Land Art*. Udo Weilacher. หน้า 71)

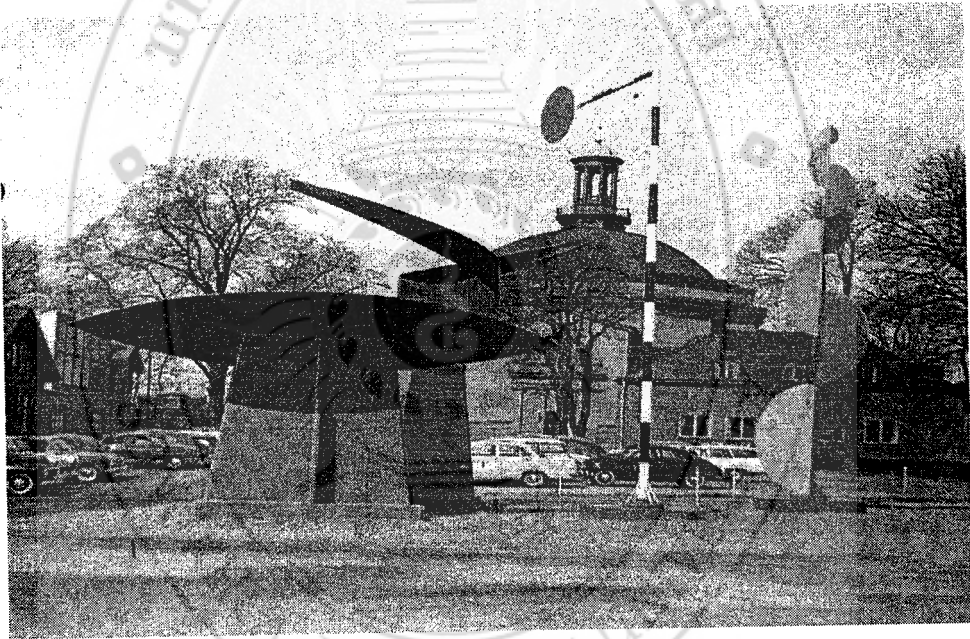
ภาพที่ 24 “ขดของเจตตี” (Spiral Jetty) ผลงานของ สมิธสัน (Robert Smithson)
สร้างในปี พ.ศ. 2513 ในรัฐยูทาห์ ทางตะวันตกของประเทศสหรัฐอเมริกา
เป็นขอบคันดินถมเป็นถนนยื่นไปลงไปในทะเล

ศิลปะสาธารณะ (Public Art) ในรูปแบบของประติมากรรมสมัยใหม่ในปัจจุบัน
ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปของสังคมที่พัฒนาตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก โดยจะมีการติดตั้งในสถานที่
ต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถมองเห็นและสัมผัสได้

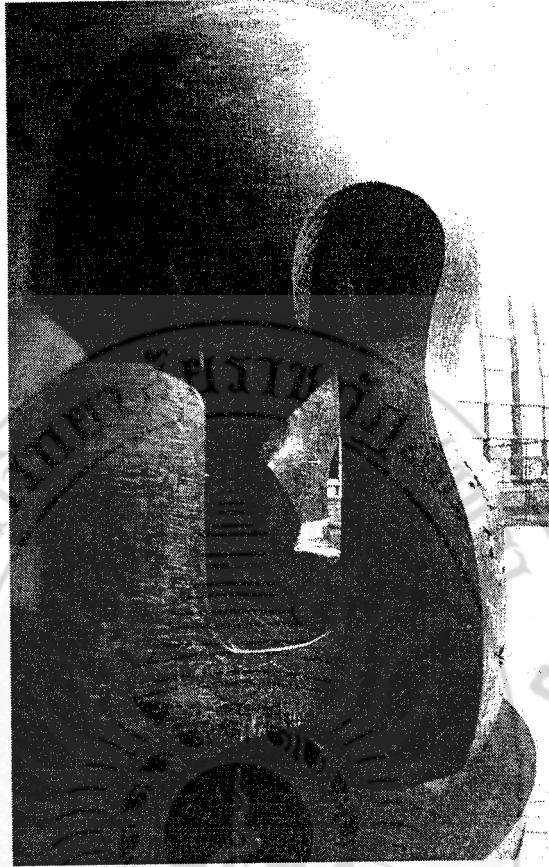
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งสิ่งแวดล้อม

อัศนีชัย ชูอรุณ ได้กล่าวถึงประติมากรรมสมัยใหม่ ตกแต่งสิ่งแวดล้อม ไว้ว่าเป็นการกระทำอันเร้าอารมณ์ของผลงานศิลปะที่แสดงด้วยภูมิประเทศ และมีลักษณะพิเศษในหลายประเด็น อาทิเช่น

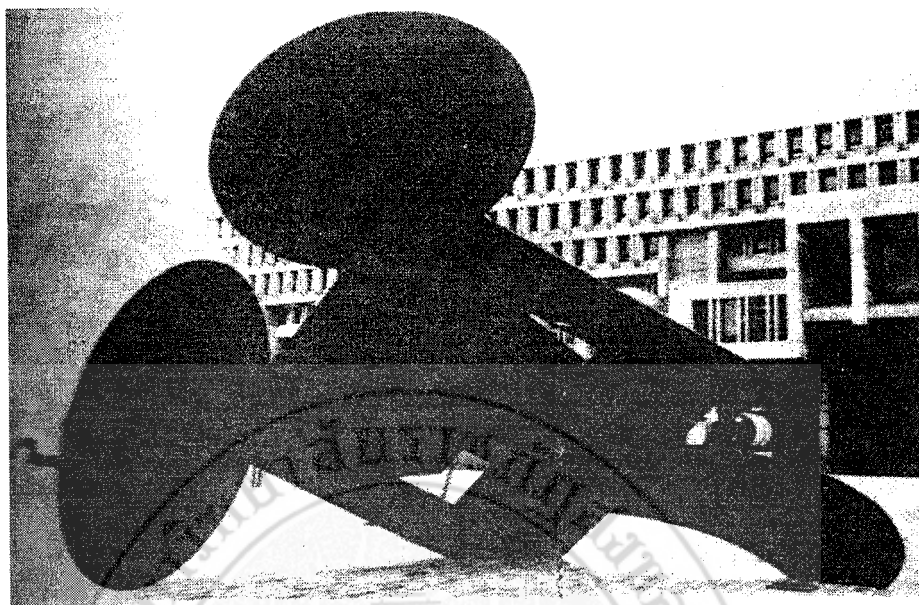
- ประติมากรคำนึงถึงบริเวณว่างในแง่เป็นส่วนประกอบมูลฐานของรูปองค์ประกอบศิลปะ
- มีการใช้ความเคลื่อนไหวจริง (ประติมากรรมไดเนติก)
- ใช้โลหะเชื่อมและวัสดุสังเคราะห์นานาชนิด มาทำงานประติมากรรม
- นำวัตถุต่าง ๆ มาใช้รวมทั้งเศษวัสดุเหลือใช้

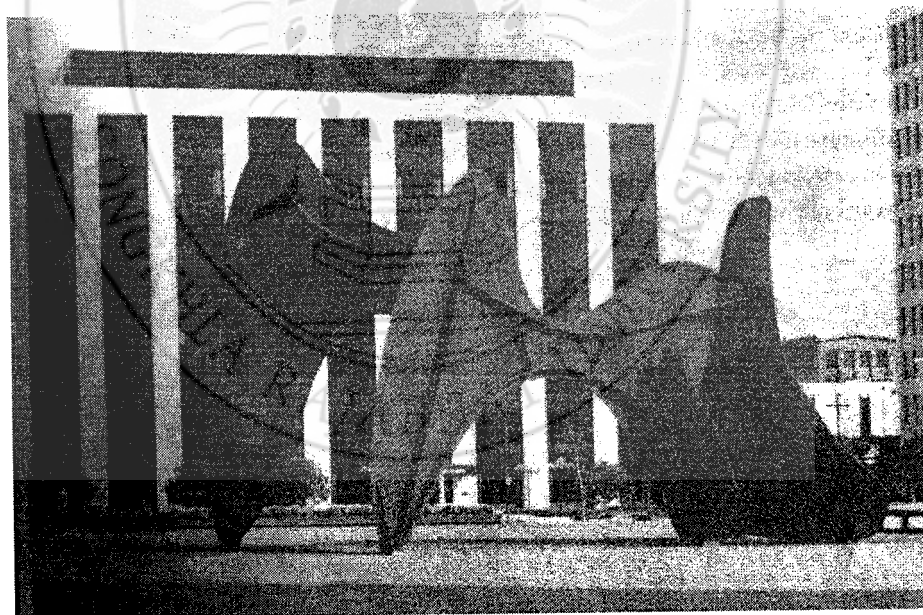
ภาพที่ 25 “องค์ประกอบ 4 อย่าง” ผลงานของ คาลเดอร์ (Alexander Calder) สร้างในปี พ.ศ. 2550 ประติมากรรมเคลื่อนไหวชนิดตั้ง แผ่นโลหะ และมอเตอร์ สูง 30 ฟุต พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน

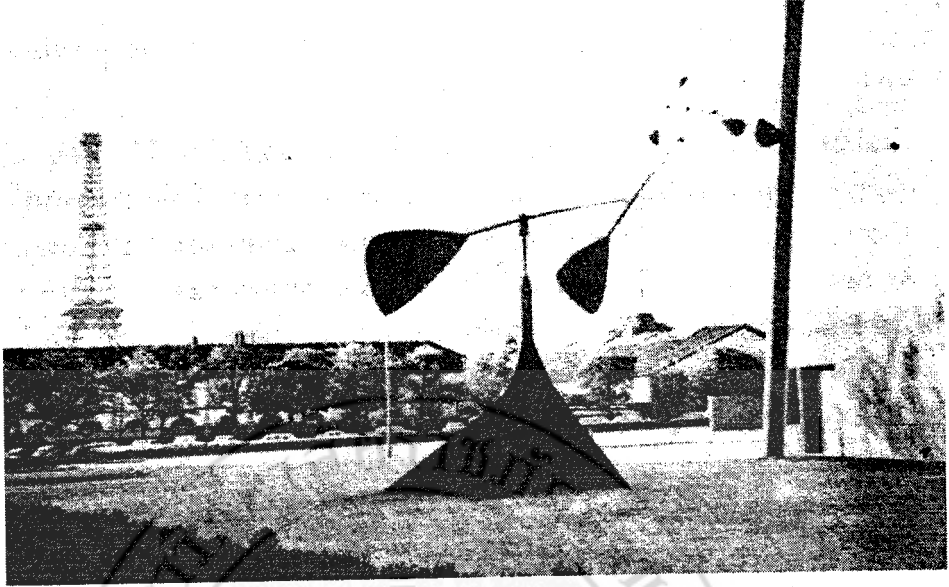
ภาพที่ 26 “พลังงานนิวเคลียร์” ผลงานของ มัวร์ส (Henri Moors)
สร้างในปี พ.ศ. 2510 วัสดุสำริด ความสูง 198 นิ้ว
มหาวิทยาลัยแห่งชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา

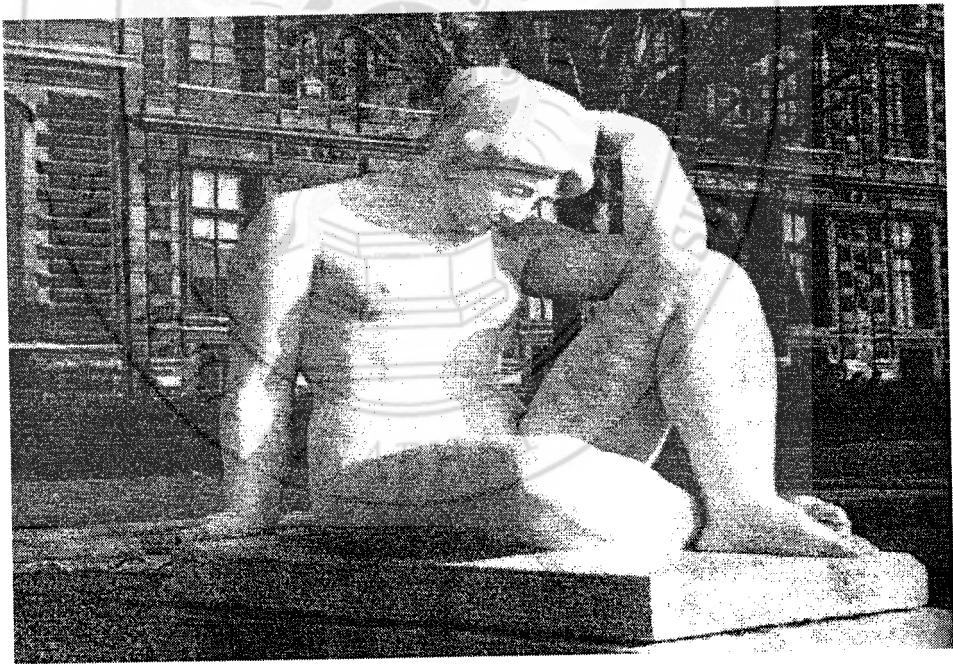
ภาพที่ 27 “หนรูปรชษาคณต ขนาดเอ” ผลงานของ โอลเดนเบอร์ก (Claes Oldenburg) สร้างในปี พ.ศ. 2512 เหล็กกล้าและอลูมิเนียม สูง 12 ฟุต ศูนย์ศิลปะวอลต์คเกอร์ นครมินนีโปลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา

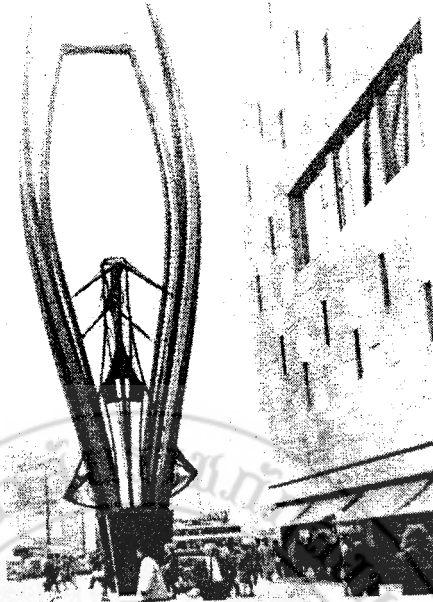
ภาพที่ 28 “ความเร็วเต็มที่” ผลงานของ คาลเดอร์ (Alexander Calder) สร้างในปี พ.ศ. 2512 แผ่นเหล็กกล้า ระบายสี สูง 55 ฟุต ลานคาลเดอร์พลาซ่า ศูนย์แวนเดนเบอร์ก์ เมืองแกรนด์ราปิดส์ รัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา

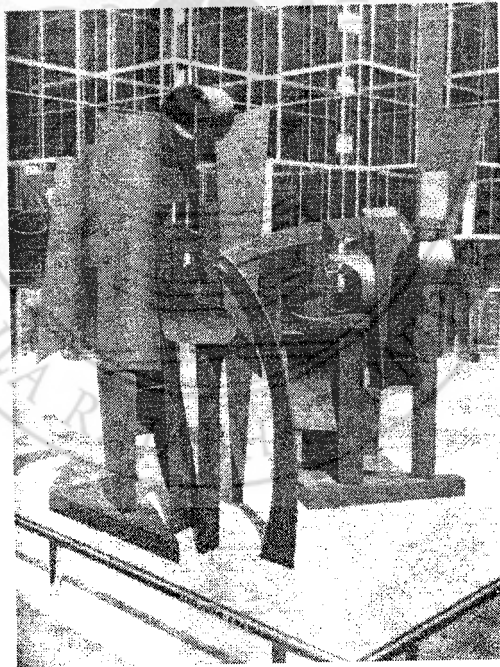
ภาพที่ 29 “ไยแมงมุม” ผลงานของ คาลเดอร์ (Alexander Calder) สร้างในปี พ.ศ. 2501
 ประติมากรรมเคลื่อนไหวแบบตั้งแผ่นโลหะและก้านโลหะ ความสูง 30 ฟุต
 อาคารยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

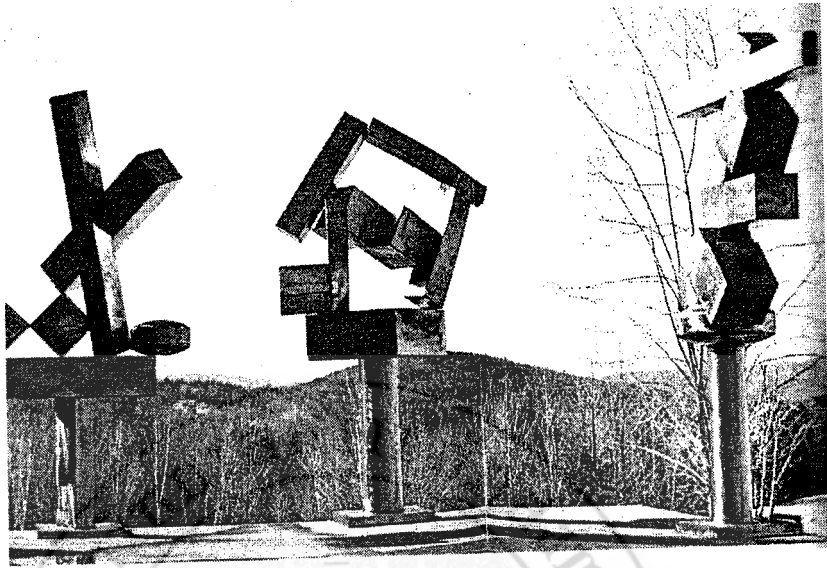
ภาพที่ 30 “ชาวเมดิเตอร์เรเนียน” ผลงานของ เมลลอล (Aristide Maillol)
 สร้างในปี พ.ศ. 2445 - 2448 สวนแห่งลักเซมเบิร์ก กรุงปารีส
 ประเทศฝรั่งเศส

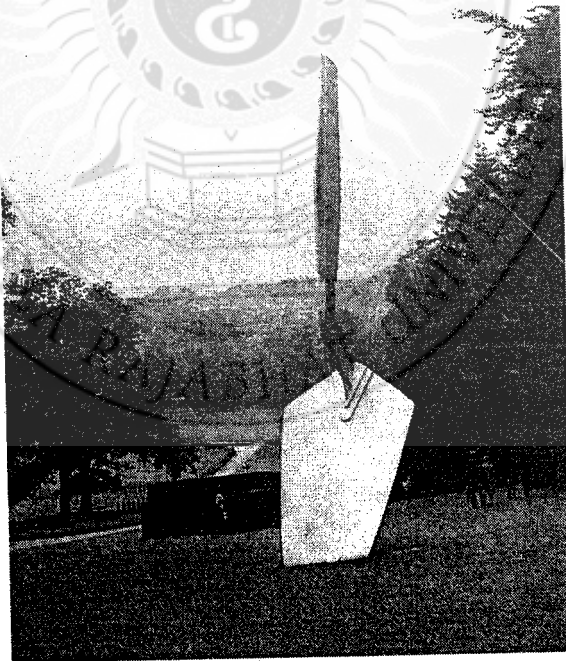
ภาพที่ 31 “โครงสร้างสำหรับห้างสรรพสินค้า ไบเจนคอร์ดฟ นครรอดเตอร์ดัม”
ผลงานของ กาโบ (Naum Kabo) สร้างในปี พ.ศ. 2497 - 2500 เหล็กกล้า,
ลวดสําริด โครงสร้างชั้นล่างเป็นหิน ความสูง 8 ฟุต ประเทศเนเธอร์แลนด์

ภาพที่ 32 “เงาตกทอดขามรุ่งอรุณ” ผลงานของ เนเวลส์ (Luis Nawels)
สร้างในปี พ.ศ. 2525 เหล็กกล้าทาสีดำ สูง 30 ฟุต
ลานเมดิสันพลาซา นครชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 33 “คูบิ รูปที่ 19” สร้างในปี พ.ศ. 2507 “คูบิ รูปที่ 17” สร้างในปี พ.ศ. 2506
 “คูบิ รูปที่ 18” สร้างในปี พ.ศ. 2506 ผลงานของ สมิท (David Smith)
 ทุกชิ้นทำด้วยเหล็กกล้าเสตนเลส สถาบันสมิท โซเนียน กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 34 “เกรียง มาตราส่วน บี.” ผลงานของ โอลเดนเบิร์ก (Claes Oldenburg)
 สร้างในปี พ.ศ. 2514 สูง 40 ฟุต นครนิวยอร์ก การสะสมของศิลปิน
 ประเทศสหรัฐอเมริกา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาจารย์จิตร บัวนุศย์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน “เงือกทอง” หล่อทองแดงรมดำ ขนาด 1 ½ เท่าคนจริง สร้างปี พ.ศ. 2509 (ที่มาของข้อมูล อาจารย์วุฒิชัย เพ็ชรสุวรรณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา 2550)

อาจารย์มนตรี สังข์มุสิกานนท์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน “หนู-แมว” หล่อโลหะทองเหลืองรมดำ ขนาด 1.20 x 2.50 x .80 เมตร สร้างปี พ.ศ. 2543 และเป็นผู้ควบคุมดูแลการสร้างสรรค์ผลงาน “ม้าไม้” เศษท่อนไม้ปะติด ขนาด 1 x 2 x 2 เมตร บนฐานก่ออิฐ ถมดิน ขนาด 4 x 4 x 4 เมตร สร้างปี พ.ศ. 2548 โดยคณาจารย์และเหล่านักศึกษาศิลปกรรมของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อันได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ติดตั้งอยู่ ณ บริเวณด้านหน้าสโมสรเรือใบ แยกถนนทะเลหลวงชลาลัย สัมภาษณ์สด : อาจารย์มนตรี สังข์มุสิกานนท์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา (20 กรกฎาคม 2550)

ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานพีชพรรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต ที่หมุนไปไม่หยุดยั้ง เชื่อมเหล็กทาสี ขนาด 2 x 7 x 4 เมตร สร้างในปี พ.ศ. 2548

1. วารสาร ดวงแก้ว ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 : 2548 / ปีที่ 12 ฉบับที่ 1: 2550 วารสารทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ผลงานประติมากรรมตกแต่งสิ่งแวดล้อมจากสถานที่จริง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) จำนวน 4 ชิ้น จากผลงานประติมากรรมทั้งหมด 20 ชิ้น